

III. leto

V Gorici, vinotok 1882.

10. zvezek.

SEDEMSTOLETNICA

rojstva

svetega očeta Frančiška.

Nad zvezdami v nebeškem slavnem domu
Sedi na dragem démantnem prestolu
V svitlobi sonca večnega Frančišek.
Minil nedavno teden je stoletji,
Kar vstvaril ga Gospod je serafinom
Podobnega v ljubezni živem žaru,
Stvarjenju v radost, v večno slavo sebi.
In glej! ta dan obhajajo nebesa
Slovesni god z udano mu družino,
Ki zderžema k očetinemu tronu
Hití, stoletje redno za stoletjem.
Kedo prešteje množice vesele,
Kedo pregleda krasne njih versté le.

A glej! za častnim sedežem bregovi
Prijetni se vzdigujejo visoko,
Dišečih rož v zeleni travi polni,
Dišečih rož in duš najmlajših v rajju,
Ki zbrane v živih vencih z visočine
Neznano jim še gledajo slovesnost.
In v vsakem vencu angelček na sredi
Vesel pripoveduje, kar popraša
Le-ta, le-oni mladi radovedi.

Prisedimo še mi tja, dragi, v duhu:
To slast očem, to paša bode sluhu,
To umu, sercu radost bode rajska!
Ali oj! le senca videti se da nam,
Le jeka slaba slišati se da nam,
Popisati dostojno pa ni sence,
Ni jeke te nam slabe ni mogoče.

I.

»Povej nam angel«, pravi duša neka,
Mladó še dete svetega Frančiška,
»Povej, gdo ti junaki so, ki prvi
Z bliščečo v rokah marterniško paljmo
V erdečih oblačilih se častito
Frančiškovemu bližajo prestolu?«
»»To manjših bratov čética je,«« pravi
»»Ki pridigala v Afriki je Krista,
V maróškem mestu, hudim saracenom.
Poslal jih bil je sam očak Frančišek;
In še je on na svetu bival solznem,
Ko ti so že se v rajju veselili,
Berard, Adjut, Otón, Akurzij, Peter,
Pomladi mile prvi ljubi cvetki.
Vsi radi kri za Kristusa so dali,
Saj dana zanj ni mertva tekla v zemljo;
Sejali so na njivo rodovitno,
Ki žetev je rodila obilo.««

Hvala,

O angel božji! vemo, znamo. Perva
Iz semena kervavega pognala

Najzláhtneja je lilija na vertu
Francíškovem, Antonij Padovanski.
O glejte ga, ves lep je, ves častitljiv!
Kakó igra veselja iskra svitla
V očeh očetu srečnemu, Francíšku,
Ko čudežnika imá pred sabo v slavi,
V svitlosti tudi v raju nenavadni!
Kakó mu poskakuje serce v persih,
Ko sin ga prvi milo nagovarja:
»Pozdravljen za veseli god današnji,
Francíšek oče, tisoč krat pozdravljen!
V imenu prvih marternikov naših,
V imenu mojem, slavnem po njih slavi,
V imenu tudi marternikov drugih,
Ki šli za máno v Afriko so hrabri,
In srečni pred menó prišli v nebesa!»

In svetemu Lizboncu na levici
Poklonijo se marterniki sevtski
Francíšku vdani: Dánijel predstojnik,
Miklavž in Hugolín, León in Angel
In Sámuel in Dónul, brat služabnik,
Ki mašnikom Gospodovim je služil,
In ž njimi venec marterski zaslužil.

»Oj le-sem, le-sem, blaženi, častiti,
Maróški, sevtski hrabri spričevavci!«
Tako velijo angelci veseli,
Na desno jih postavijo k očetu,
Na častno mesto, in v sredi njih se sveti
Antonij sveti.

Bližati se, glejte!

Za njimi dve častitljivi devici,
Sestrici krasni, krotki golobici:
Ko žarko sonce Klara jasno sije,
Ko luna mila poleg jej Anjeza!
Poklanja Klara svetemu Francíšku
Ko perva hči se, čuj! v imenu svojem,
Ko mati reda drugega v imenu
Devic neštetih, hčeri, sester svetih;
Pokloni se in očetu na levico
Se blizu vstopi z ljubljeno sestrico.

Nató — živó gibanje na bregovih,
 Novó veselje gori mej gledavci!
 Najmlajši duši znana je dvojica,
 Ki tretji red vpeljuje pred očeta,
 Dvojica lepa, mila brez primera,
 Luíz deveti, slavni kralj francoski,
 Pa naša ljubeznjiva Elizabeta,
 Turingije gospa in mati sveta.
 Priserčno oba pozdravljata Franciška,
 Poklanjata v imenu se mu svojem,
 V imenu tudi svojega se reda,
 Kar v raju vže ga večno vživa slavo,
 Kar tukaj še ga boje bije s hudim.
 Luíz na desno potlej stopi h bratom;
 Saj Afrika poslala njega tudi
 V nebesa je po mnogi boli hudi.
 K sestricam gre na levo Elizabeta,
 Poljubi Klaro, Anjezo objema vneta.

In zdaj? dvojica bliža se podobna —
 »Kaj lepega se rado vidi v drugič«,
 Šepáčejo dušice na bregovih —
 Pobožni Ferdinand, na španski zemlji
 Kastilije, Leóna kralj dni svoje,
 Kerščanstva ščit in jak pospeševavec,
 Oholim saracenom šiba božja;
 In moška stopa ž njim tovarišica,
 Viterbska Roža, hrabra italijanka,
 Ki déklica desetih let ni bala
 Se vpírati cesarju, ko brezbožen
 Pokorščino je Cerkvi bil odrekel,
 Ki čudež nepretergan osemnajst let
 Na svetu, devetnajsto je v nebesih
 Živela že, povikšana, ovenčána.
 Dvojica krasna, Ferdinand in Roža,
 Gorečih serc se vklanjata Francišku
 In, dobri tretjeredni mu detéti,
 K Luízu on gre, ona k Lizabeti.

Mej tem prisije zarja čudovita,
 Ki um jasni in očí, in ogreva serca.
 O glej! Bonaventura kardinalis,

Franciškovega reda negdaj glava,
Zdaj slava mu v nebesih in na zemlji! —
Škof ózimski, svoj čas Jakinske Marke
Vladavec, Benvenút, prihaja ž njim vštric,
Mej manjšimi svetnik častitljiv brati,
V tovariša svitlobi prežareči
Le mesec bled ob jasnem sončnem dnevi. —

 Za njima vidiš blaženih premnogo;
Kedo število ve jim, zna imena?
Zastopan red je prvi, drugi, tretji,
In kralji vmes so, krasne vmes kraljice,
Svetóvni so, duhovni poglavarji,
Iz vseh stanov, vseh národov dušice.
In vsi lepó se vklanjšajo Francišku,
V njegovi sreči vsi se veseleči.

 Nato Bonaventura sveti pravi:
»Francišek ljubi, oče naš češčeni,
Glej tukaj smo, ki prvo smo v tem kraju
Obhajali stoletje tvoje s tabo;
Zdaj sedmič zbrani kličemo ti slavo!«

 In »slava!« se razlega po nebesih
Iz stótin serc ljubezni polnih svete;
Francišek pa lepó se zahvaljuje,
Bogu veselo slavo to daruje.

 Na desno Benvenut, Bonaventura
Zdaj stopita, prijazno pozdravlja
Antonija ter marternike mile
In kralja tretjerednika sloveča.
Ostalo množstvo otide za pervake,
Možje na desno stran, na levo ženske.

 Le ena ostane spred dušica lepa
Iz množice zveličanih obile,
Dušica to, ki ljubi jo Francišek
Z ljubeznijo najboljšega otročiča.
Njegova mati, Pika, je pobožna,
Ki v hlevu ga pred sedem sto je leti
Rodila srečna v blaženem Asizu.
«Oj mati ljuba, mamica prísérčna!»
Goreče kliče k njej hité Francišek,
«Oj dete ljubo, milo moje dete!»

Zveličana k sinovi vzdahne mati,
In ljubita v objemu se nebeškem,
In ploskajo svetniki pričujoči.
Nato k prestolu svojemu jo pelje
In poleg posadi Francišek Piko,
Na levo stran, kjer stol ji je postavljen.

II.

In zopet družba bliža se bliščeča.
Pred njo dva psička skačeta šaljivo.
»Poznamo ju; ta svetega je Roka«,
Franciškovu najmlajše dete pravi,
»Ta svete Margarete je, kortonke. —

A gdo je pa mladenič tam prekrasni,
Ki obleka mu kraljeva, ne! škofovska
Na pol le krije kuto franciškansko,
In prvi mej tovarištvom veselim
Hiti k očetu z vidnim hrepenenjem?«

Dušicam angel božji odgovarja:
»To Lúdivik, sicílijskega kralja
Je, Károla, sin starji, škof tuluški,
Ki dvajset let in štiri le na svetu
Živé je venec večne služil slave;
Še v prvem presadila ga je cvetu
Smert v rajski vert iz zemeljske puščave.««

»In gdo je mašnik modri, ki ga spremlja?«
»Ivón, rojak francoski je, iz Bretanje.
Sloveč je pravdoznanec on bil negdaj,
Zdaj bolj sloveč svetnik je tretjerednik.
O, s koliko priserčnostjo, dušice,
Ta dva moža pozdravljata Franciška,
In on, kako ju radostno sprejemlje,
Z rokami, ne! z ljubeznijo objemlje!««

Za njima neduhovnikov trojica
Konrád in Rok in Eljzearij sveti
Se bližajo Franciškovemu tronu,
Na levi strani prejšnja dohajaje.
Bogati, plemeniti so veselju

Slovó posvetnemù vsi trije dali,
Šli v tretji red si rajsko so zaslužít.

O njih, čuj! angel to pripoveduje :

»Placencija je pervega rodila,
Nesreča pripeljala ga h pokori.
Pri Notu na Siciliji pobožno
Je dosti let preživel ko puščavnik;
Častile so ga ptičice nebeške,
Svetost njegovo mnogi čudež pričal. —

Rok rojen v Mompeljeru na Francoskem
Je romal v Rim blago razdavši vbozim.
Po Laškem černa kuga je morila,
On ni se bal je; stregel je bolnikom,
Ozdravljjal s križa znamenjem jih svetim.
Okužen sam samotno kočó najde,
Kjer biva s perva brez ljudske postrežbe;
A Bog nebeški vsmiljenemu streže :
Meglica mu studenec rodi merzel,
Bogatega pes kruh mu nosi k jedi.
Okreva, streže zopet, in ko kuga
Preneha, proti domu Rok se verne
Ter v ječo veržen, ne poznan, nedolžen,
V nebesa gre, da varuje svet kuge.

O svetem Eljzeariju to znajte :
Grof bogat Arijanski je, iz Provanse,
V zakonu živel z blaženo Deljfino,
In vender sta ohranila oba devištvo
Ko brat in sestra sklenjena v ljubezni.
Pobožen, vsmiljen, vdan zatajevanju,
Poln čednosti kerščanskih je Eljzearij
V Parizu vmerl ko nápoljski poslanec. —
Kako se sveti, glejte! blaga duša
Ko nizko očetu z drugoma se vklanja! «

Ko angel božji to pripoveduje,
Pred tron tri tretjerednice ko zvezde
Se v jasnem pileskáčejo migljanju :
Spokornica kortonska, Margareta,
Iz severnih daljav Brigita sveta,
Kraljica portugaljska, Elizabeta.

In angel jih oslavlja na višavi,
Dušicam zbranim v živem vencu pravi:
»Kraljica Elizabeta, imenovana
Po stari teti, ógerski kraljični,
Turingije grofici ljubeznjivi,
Po tétinem življenje je ravnala
V deviškem prej, v zakonskem potlej stanu;
Naposled vdova Klarino sprejela
Je v tretjem redu obleko ter Gospodu,
Delé dobrote bližnjemu, služila
Z gorečnostjo novó do smerti svete.

Brigita tudi, iz Švedije kraljična,
Lepó na svetu, slavno je v krepostih
Živela ko devica bogoljubna
Ko žena močna, otrok osmero mati,
Ko vdova dalje, romarica čila,
Redovi vstanoviteljica modra.
Njo Bog razodevenja je dostojno
Posebnega že tamkaj štel na zemlji,
Kakó še lé se tu ji daje znati,
Kakó se daje tukaj ji vživati!«

»Pa glej! kraljici od mladih nog svetnici,«
Na to gledávke pravijo dušice,
»S ponosom rajskim, radostnim ste vzeli
Negdanje posvetno dekletce méd-se,
Dekle, ki je ničémernosti vdano
V pregrešnem spanju spalo mnoga leta
V pohujšanje rojakom in sosedom.
A čúdimo se ne, ker je veselje
V nebesih nad spokornikom edinim,
To dobro vemo, večé ko nad mnogo
Pravičnimi, ki treba jim pokore
Ni. Zmirom še lepó teló v Kortoni
Očitno priča slavo, čast, ki tukaj
Gospod jo je podelil Margareti. —
Ti psiček tam, ki peljal si jo k truplu
Pobitega na cesti razuzdanca,
Ti vreden si spomina tega v raju!
Tedaj jo namreč milost je zadela
Nebeška ter jo vso spreobernila,

Pokora pa jo potlej in ljubezen,
Ljubezni Magdalenini tekunica,
Povzdignila čez mnogih svetih slavo.
Zató je Elizabeta je vesela,
Zató pri nji je radostna Brigita,
Zato vse tri s priserčnostjo nebeško
Sprejema, glej! ko hčere jih Francíšek.«

Tako v višavi duša duši pravi,
Ko gledajo trojico tretjerednic
Stojé na desni Ludoviku škofu.

Mej tem za njimi blaženih obilo
Pred tronom je prostore napolnilo.
Zastopan red je prvi, drugi, tretji,
In kralji vmes so, krasne vmes kraljice,
Svetóvni so, duhovni poglavarji,
Iz vseh stanov in národov dušice.
In vsi lepo se vklanjšajo Francíšku,
V njegovi sreči vsi se veseleči.

Škof Lúdivik pa pravi v vseh imenu:
»Francíšek ljubi, oče naš češčeni,
Glej tukaj smo, ki drugo smo v tem kraju
Obhajali stoletje tvoje s tabo;
Zdaj šestič zbrani kličemo ti slavo!«

In «slava!» se razlega po nebesih
Iz stótin serc ljubezni polnih svete;
Francíšek pa lepó se zahvaljuje,
Bogu veselo slavo to daruje.

Škof Lúdivik nato Bonaventuri
Poda roko z Ivónom tja stopivši,
Konrádom, Eljzearijem in Rokom;
Brigita, Elizabeta, Margareta
Gredó na ón kraj k starišim svetnicam.
Enako ostalo množstvo se razstópi,
Možje na desno stran, na levo ženske.
Na stol poleg Francíška na desnico
Pa ni ga, kedor sédel bi s pravico!

(Dalje prih.)

Življenje svetega očeta Frančiška.

Deseto poglavje.

1226.

Pismeno poterjenje novega vodila svetega Frančiška. — Rast njegovega reda. — O prvih vstanovah. — Kako se je redu nadalje godilo. — Kako se je prenavljal.

Neko noč je sveti Frančišek čul v molitvi in zazdelo se mu je, kaker bi bil pobral s tal drobnih mervic kruha, da bi jih razdelil mej več lačnih bratov, ki so bili okoli njega, in ko se je zbal, da bi mu drobtinice ne ušle mej perstmi, zasliši neki glas od nebes, ki mu pravi: „Frančišek, naredi iz vseh teh mervic eno hostijo in daj jo jesti tistim, ki bodo hoteli.“ On stori tako in kteri niso pobožno sprejeli svojega dela ali so zaničevali, kar so prejeli, se mu je zdelo, da so se jih prijele gobe. V jutro je vse to pripovedoval svojim tovarišem ter je bil žalosten, da ni razumel skrivnosti tiste prikazni.

Drugi dan, ko je molil, pa sliši v sercu glas od nebes: „Frančišek, drobtinice pretekle noči so besede svetega evangelija, hostija je vodilo, gobe pa greh.“

Iz tega je spoznal sveti Frančišek, da mora vodilo svojega reda, ki je bilo sestavljeno iz besed svetega evangelija, skerciti in lepo primerno vrediti; hotel je namreč prositi papeža Honorija III., da bi ga poterdil s pismom, kaker je bilo prej že od Inocencija III. ustno poterjeno. Odpravi se torej po navdihnjenju božjem na goró Monte Kolombo pri mestu Rijeti, kjer se je vmeknil v razpoklino neke pečine z bratoma Leonom in Bonicijem. Tam se posti ob kruhu in vodi štirideset dni in mej tem da pisati vodilo, kaker mu ga je narekoval sveti Duh v molitvi. Vernivši se potlej k sveti Mariji Angeljski, izroči vodilo bratu Eliju, namestniku svojemu, da bi ga bral in hranil. Ali bratu Eliju se zdi preostro; zato ga hoče zatreti ter pravi čez nekoliko dni, da se mu je izgubilo.

Sveti Frančišek se verne na ravno tisti kraj ter ga da pisati

v drugič, kaker bi mu ga Bog narekoval z lastnimi ustmi. Brat Elija pa sporoči neketerim provinciialnim ministrom, kaj se je zgodilo, ter jim dopoveduje, da jih hoče Frančišek zavezati k ostrejšemu življenju, kaker so ga imeli do tedaj. Posvetujejo se torej, kaj bi bilo storiti, da bi ga pregovorili, in sklenejo, da naj gre brat Elija, ko vesoljni namestnik, k njemu ter mu skuša dopovedati, kaj bi vse moglo priti iz tolike ostrosti in da se bratje po pravici vpirajo. Elija pa je vedel, kako je Frančišek v tej reči terd in stanoviten, ker ga je bil že nekoliko krat prav ostro pokregal; zato pravi okrájinskim predstojnikom, da si ne upa sam prevzeti tega posla, spremiti pa jih hoče, da se vsi vkup potegnajo za skupno reč. In bratje so bili zadovoljni.

Ko so se bližali gori, je bilo razodeto Frančišku, kar se je zgodilo. Pride torej, ko so dospeli na verh, iz votline, kjer je prebival, ter vpraša Elija hudega obraza, kaj hoče on in kaj vsi ti predstojniki, ki ga spremljajo. Elija pobesi oči ter odgovori ves trepetaje s tihim glasom: „Ti predstojniki so slišali, da jim hočete naložiti novo vodilo, ki presega človeške moči; zato so me poslali, ko vesoljnega namestnika, prosit vas, da bi ga polajšali, zakaj če je preostro, ga nočejo sprejeti.“

Na te besede sveti Frančišek v veliki gorečnosti proti nebesam povzdigne oči ter zakliče: „Gospod, ali nisem rekel, da mi ti ljudje ne bodo verjeli? Kar se mene tiče jaz bom deržal to vodilo noter do smerti ob enem s tovariši svojimi, ki ljubijo vboštvo. Ne bom pa mogel zavezati le-teh, ki ga nočejo deržati ter se tolikanj vpirajo.“

Nato se prikaže nad Frančiškom Jezus Kristus v svitem oblaku ter mu pravi, tako da so mogli vsi slišati: „Človeček, kaj se znemirjaš, kaker bi bilo to tvoje delo? Jaz sem ti narekoval vodilo, tvojega ni nič noter. Hočem, da se derži po čerki, po čerki, po čerki, brez razlage, brez razlage, brez razlage. Jaz vem, kaj more človeška slabost in kolikanj jo morem in hočem podpirati. Tisti, ki nočejo deržati vodila, naj stopijo iz reda. Jaz bom zbudil namestu njih druge, in če je treba, jih bom naredil iz tega le kamenja.“

S pečine, kjer je klečal, se oberne nato Frančišek k vesoljnemu namestniku in ostalim, ki so bili vsi prestrašeni, ter jim pravi: „Zdaj ste vsaj razumeli, da vaš vpor ni bil nič drugega kaker nasprotovanje volji božji, in da namestu, da bi bili premislili to, kar more Bog storiti za vas, niste poslušali nič drugega, kaker svojo

kratko človeško pamet: Ali ste slišali glas, ki je prišel iz oblaka ter je bil tako razumljiv? Ako vam ne zvoni po ušesih, bom naredil, da ga boste slišali še en krat“. Brat Elija in tovariši njegovi so se pobrali vsi osramočeni, vsi poterti; besedice niso več izpregovorili.

Sveti Frančišek pa je šel potem k svojim zvestim tovarišem, ki so ne daleč od tistega kraja na obrazih ležali, kar so slišali glas božji. „Vstanite“, jim pravi, „ne bojte se, temuč kaker vojščaki Jezusa Kristusa se oblecite v orožje božje, da se boste mogli varovati zased, ki vam jih bo stavil hudič ob poti, koder hodite.“

Nato gre z gore ter stopi v bližnji samostan, da bi pokazal bratom svojim vodilo. Prebravši ga pravijo neketeri, da je po njih misli potrebuo, da bi red vkupno kaj imel, kaker imajo drugi redovi, ker je bilo bratov vže veliko število, ter so se po vsi priliki imeli pomnožiti tako, da ni kazalo, da bi bilo mogoče vzdrževati se v mejah tako tesnega vboštva. Svetnik se verne, od koder je bil prišel, ter se posvetuje v molitvi z Jezusom Kristusom, ki mu da ta odgovor: „Jaz sem njih delež in njih dédovina: jaz nočem, da bi se vkvarjali s pozemeljskimi rečmi. Da le natanko izpolnjujejo to vodilo in v me postavijo svoje zaupanje, jaz bom imel zanje skerb: ne bom pripustil, da bi jim manjkalo reči, ki so jim potrebne za življenje, in koliker bolj se bo pomnožilo njih število, toliko bolj se bo svetila previdnost moja nad njimi.“

Frančišek naznani predstojnikom, kar mu je rekel Gospod. Oni se podveržejo popolnoma ter se vernejo ž njim k sveti Mariji Angeljski, kjer so vsi bratje, ki so bili tam, poterdili vodilo. Nato se je poslalo vsem drugim okrajinam, da bi se tudi tam prebralo in prevdarilo, preden bi se prosilo poterjenje papeževo.

Ko so tako vsi sinovi svetega očaka radovoljno sprejeli vodilo, se odpravi meseca vinotoka proti Rimu, da bi dobil poterjenje od papeža. Papež Honorij III. bere vodilo Frančiškovo, pa tudi njemu se zdi preostro, da ga hoče prenarediti in polajšati. Ali Frančišek zagotavlja pri vsem, kar je svetega, da ni sam od sebe pristavil niti ene besede, temuč da mu je vse narekoval Jezus Kristus tako, kaker je pisano. Papež se posvetuje s kardinali in potem 29. dan meseca listopada leta 1225, s pismom, ki se začinja z besedami „Navado ima priterditi sedež apostoljski“ slovesno poterdi vodilo.

Red se je razširjal mej tem po svetu s čudovito hitrostjo. Na

Laškem so bili manjši bratje povsod domači. Tudi na Španskem so se, kar je bil Frančišek sam tam, kaj hitro množili samostani.

Na Portugaljskem so se pod varstvom kraljice Urake leta 1217 vstanovili samostani v Koimbri, v Lizboni in Alemkeru.

Na Siciliji se je sezidal prvi samostan pri svetem Leonu blizu Mesine. Tam je, kaker je bilo že povedano, prebival nekaj časa sveti Anton Padovanski.

Na Francosko so vpeljali red brat Pacifik in tovariši njegovi leta 1216. Izperva so morali ti bratje mnogo lakote, mraza in drugih britkosti prestajati. Po noči so hodili k službi božji v cerkve, edino pribežališče, ki jim je bilo odperto; pred altarji so prebili jutro, in če jim potem nihče ni prinesel grizljaja hrane, so šli prosit milostinje od vrat do vrat. Ostali čas dne so služili po bolnišnicah gobavim in drugim bolnikom, kaker jih je učil oče Frančišek se zgledom in besedo. To bogoljubno življenje jim je pridobilo serca in kmalu so prišli goreči mladeniči, ki so se želeli pridružiti tako pobožnim, svetim redovnikom. Začeli so se tudi tam postavljati samostani; mej njimi je bil najznamenitiši v samem glavnem mestu Parizu. Leta 1234 jim je dal tam kralj, sveti Ludovik, sezidati tudi prekrasno cerkev, ki je stala do leta 1580; to leto je namreč pogorela.

Ko je Pacifik svoje brate razposlal in naselil po raznih krajih na Francoskem, gre sam z nekoliko tovariši v grofovino Henegau in druge okrajine niderlandske ter postavi tam mnogo samostanov. Po vseh teh blagoslovljenih delih je vmerl negdanji venčani pesnik cesarjev v malem, vbožnem samostanu v mestecu Lanzu (Lens), ki je mej Lilo in Arázom na severnem Francoskem.

Na Angleško sta razširila red brata Angel in Aljbert iz Pize, ki sta prišla tja čez Francosko, kjer sta se v Parizu nekoliko mudila. Samostan v Londonu so postavili leta 1226. Kmalu nato, leta 1230, so se naselili manjši bratje tudi na Irskem.

Pri vesoljnem zboru leta 1221 je bil namenjen Frančišek vnovič poslati bratov na Nemško. Prvi namreč, ki jih je bil poslal tjakaj, niso bili srečni. Zavoljo njih čudne vbožne obleke in ptujega jezika so jih imeli ljudje za krivoverce, pretepali jih ter prav gerdo ravnali ž njimi in naposled so jih celo iz dežele zapodili. Nič boljše se jim ni godilo na Ogerskem, kjer so pastirji pse ščuvali na nje ter s kamenjem jih lučali in s palicami podili.

Na omenjenem vesoljnem zboru je torej Frančišek, ker sam zavoljo bolezní ni mogel na glas govoriti, brata Elija, svojega na-

mestnika, pocukal za obleko ter mu je rekel natihoma, da je sklenil zopet nekaj bratov poslati na Nemško. Brat Elija je nato na glas tako govoril: „Bratje moji, slišite, kaj pravi brat,“ tako so namreč navadno imenovali Frančiška. „Je dežela, Nemčija po imenu, kjer prebivajo kristijani, ki so jako pobožni. To so tisti, ki jih vidimo, ko prihajajo k nam na božje poti v veliki vročini z dolgimi palicami in ohlapnimi črevlji in pojejo pesmi Bogu in svetnikom na čast. Že sem poslal enkrat k njim naših bratov, a!j vernili so se preterpevši mnogo hudega. Zato nočem nobenega siliti, da bi hodil tja; ako je pa kateri zadosti napolnjen z gorečnostjo za čast božjo in bližnjega dušno zveličanje, da bi hotel storiti ta pot, jaz mu obljubim tisto zasluženje pokorščine in še večje, kakor ke bi šel čez morje.“

Nato se verže devetdeset bratov k nogam svetega očeta na tla ter ga prosijo, da bi jih poslal tjakaj, vsi polni upanja, da si pridobe marterniški venec. Cezarij, mašnik iz Spire, ki so ga bile pridige brata Elija že pred nekaj časom naklonile, da je stopil v red, in ki je tudi sam bil dober pridigar, se je izbral za predstojnika poslanstvu in provincijalnega ministra na Nemškem. On je potem volil druge iz mej tistih, ki so se ponudili; in ko se je približal nekemu pobožnemu bratu, Jordanu po imenu, mu je bilo navdahnjeno, da bi tega vzel seboj. Pravi mu torej: „Jordan, tudi vi pojdete z nami.“ „Jaz,“ odgovori Jordan, „nisem teh vaših; jaz sem le zato vstal, da bi objel tiste, ki hočejo na Nemško iti po marterniško krono.“ Živel je ta brat tudi v velikem strahu, da mu ne bi Nemci sè svojim nevsmiljenjem, krivoverci v Lombardiji pa sè svojimi zvijačami v nevarnost pripravili vere; vsak dan je Boga prosil, da bi ga varoval teh in onih.

Cezarij pa ga je le silil, da naj gre ž njimi, tako dolgo, da je stvar prišla pred vesoljnega namestnika Elija. Ta pravi Jordanu: „Brat moj, jaz ti zapovem pod sveto pokorščino, da se odloči za terdno, če hočeš iti na Nemško ali pa ne.“ Ta zapoved mu je vest v velik nepokoj pripravila; zakaj od ene strani, če ne bi šel na Nemško, se je bal, da bi se mu ne očitala terma in samoglavost, tudi se mu je zdelo škoda za krono, ki bi jo tako izgubil; od druge strani ga je pa trapila groza pred Nemci. Naposled vpraša, kaj hoče storiti, nekega brata, ki je o prvem poslanstvu na Ogerskem dosti preterpel, in ta mu odgovori: „Poišči brata Elija, pa mu povej, da se tvoja volja ni nič odločila, niti da bi šel na Nemško, niti da bi ostal tukaj, ampak da boš storil vse, kar on vkaže.“ Jordan

poslušša ta svet; Elija mu vkaže, da naj gre na Nemško, in on je bil pokoren.

Cezarij izvoli zdaj sedem in dvajset vdanih bratov, dvanajst mašnikov in petnajst lajikov; mej njimi so bili tudi neketeri Nemci in Ogrji. Razdeljeni v več majhnih družeb se odpravijo na pot ter pridejo eni za drugimi, vsi še pred svetim Mihelom, v Trijent, kjer so petnajst dni vživali pri škofu najprijaznišo gostoljubnost. Na svetega Mihela praznik je pridigal Cezarij duhovščini, brat Barnabej pa ljudstvu; in zgodilo se je, da je neki človek, Pelegrin po imenu, tako silno ginjen bil od pridige Barnabejeve, da je dal novo obleko narediti vsem bratom, prodal vse svoje blago in kar je izkupil, razdelil v bogim, sam pa se dal preobleči za manjšega brata. V Trijentu so ostali neketeri bratje; z ostalimi je šel Cezarij dalje. V Bocnu so našli škofa trijentskega, ki jih je prideržal še nekaj dni ter jim dal dovoljenje, da smejo pridigati po vsej njegovi škofiji.

Mejpotoma so skerbeli bolj gorče za dušne zadeve kakor za telesne; zato so imeli dosti terpeti, ker so tisti, ki so bili prevzeli skerb za živež, slabo znali beračiti, ljudstvo v tem oziru pa nikaker ni bilo velikodušno in radodarno. Sicer jih je bil škof briksenski z veliko ljubeznijo sprejel; ali v gorah tiroljskih, ki so bile tedaj še mnogo bolj divje in nedostopne, kakor zdaj, jim je potreba verha dorastla. Z divjim sadjem so se morali živiti, in celo te hrane si v petek jutro niso privoščili, ker je bil to po vodilu postni dan. Ali Bog jih je podpiral in krepčal. Prišli so naposled v Avgzburk, kjer jih je škof vse priserčno objel in se znamenji posebnega nagnjenja razveselil.

Šestnajstega vinotoka 1221 na svetega Gola dan je obhajal Cezarij z okoli tridesetimi svojih bratov prvi redovni zbor na Nemškem ter je odločil misijonarje za različne okrajine te razširjene dežele. Nekaj jih je šlo v Mogoč ali Moguncijo, nekaj v Vormz, nekaj v Spiro, nekaj v Kolin ali Kolonjo; postavili so tam samostane ter delali z velikim pridom za zveličanje duš. Jordan, ki smo ga videli prej tako boječega, je dobil od Boga milost neizmerne gorečnosti; poslali so ga z dvema tovarišema v Zaljeburk, kjer je pod varstvom nadškofovim mnogo dobrega storil. Trije drugi so se naselili v Reznu ali Ratizboni. Cezarij je povsod hodil za njimi ter jih spodbujal z besedo in zgledom.

Z največo ljubeznijo pa je sprejela brate deželna grofica turingijska, mlada pobožna Elizabeta; sezidala jim je samostan v Ajzenahu ter jih podpirala, kakor je le vedela in znala. Vstopila je

tudi sama, ko prva na Nemškem, v tretji red in Frančišek je bil tako vesel, ko je slišal o vsem tem, da ji je po svetu kardinala Hugolina, svoj plašč poslal v darilo.

Leta 1222 so prederli manjši bratje z brati pridigarji, Frančiškovi z Dominikovimi sinovi, v sveti edinosti v kraljestvo švedsko in druge severne dežele.

Benedikt Aréški je šel leta 1219 z neketerimi tovariši čez morje na Gerško. Tam so služili kerščanstvu sè svetostjo svojega življenja, s pridiganjem in čudeži, in v kratkem času so imeli tudi v tej deželi obilo samostanov.

Kako so na Jutrovo in v Afriko prišli prvi frančiškani, smo že videli.

Tudi v daljnem starem Kitaju prav v glavnem mestu Peking so proti koncu trinajstega stoletja frančiškani prvi oznanjevali evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa. In ko je čez dve stoletji Kristof Kolumb našel novi svet, so tudi tja hiteli manjši bratje učiti sveto vero; tam na bregovih velikanskih rek brez imena se je staro deblo frančiškansko čutilo v svoji prvotni mladi moči ter je pogvalo plemeniti cvet, svetega Frančiška Solana.

Ker so bili stanovitni v kerščanskih čednostih ter se niso strahili nobenega truda, nobenih nevarnosti, s tem so manjši bratje premagali svet. Preglejmo za trenotek pot, ki je po nji jih vodila previdnost božja. Že od začetka ste bile videti v redu dve nasprotni stranki. Eni so hoteli v plamenu svoje gorečnosti brezpogodnemu vboštvu popolnoma se izročiti; drugi menj goreči, so sodili, da se tako vboštvo ne bo moglo zderževati, ker se tolikanj veličanstno navdušenje v kerhki natori ne da dolgo hraniti. In v resnici, popolni posnemavci življenja svetega Frančiška, pobesedni izpolnjevalci vodila, ako vzamemo to besedo v najožjem, najostrejšem pomenu, so bili in so še zmirom le častitljive svete izjeme. Že hitro po smrti svetega Frančiška je začela prvotna gorečnost hladiti se in pešati. Sv. Bonaventura, leta 1256 izvoljen za vesoljnega poglavarja, je skušal ogenj duhovnega življenja zopet zažgati in ohraniti. On se sme imenovati drugi ustanovitelj reda frančiškanskega. Pa po njegovi smrti je človeška slabost vnovič začela premagovati v redu. Neketeri so si iskali privoljenja, da smejo imeti posestvo, zidati boljše samostane in lepše cerkve; drugi so se hoteli natanko deržati vodila. Začele so se tako imenovane reforme ali poprave. Najznamenitiša mej njimi je nastopila pod imenom observance, t. j. izpolnjevanja.

Neki pobožen menih švedskega rodu, ki so ga zavoljo male postave Pavlička (Paolučo) imenovali, je s posebnim dovoljenjem generalnega ministra Tomaža Farinjanskega leta 1368 v puščavi brolijanski pri Folinju se lotil te poprave. In ker jo je podpirala in spodbujala duhovna kaker svetovna oblast, se je razširila hitro po vsej Italiji, po Francoskem, Španskem, Portugaljskem, Nemškem in noter v Jutrove dežele. To reformo je vesoljni cerkveni zbor kostniški slovesno poterdil in imela je celo svoje posebne generalne vikarje. Tako je bil red svetega Frančiška razdeljen v dve skupščini, katerih ena je vboštvu, kakeršno je v vodilu predpisano, drugačno obliko dala, rekoč, da ima pravico k temu, druga pa se ga je hotela držati natanko in po besedi. Vender so vsi spoznavali generalnega ministra, naslednika svetega Frančiška, za svojega vikšega poglavarja, tako da se je vsaj po zunanjem in na videz ohranila edinstvo.

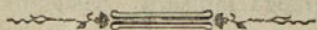
Leta 1517 je sklical papež Leon X. v Rim kapitelj, ki ga je imenoval najvesoljnišega. Razdeljen je bil v dva tabora, v observante, ki so hoteli izpolnjevati vodilo po čerki — njim so se pridružile tudi druge reforme različnih imen, — in v konventuale, ki so vodila se držali z mnogimi polajšanji. Papež jih je hotel popolnoma zediniti; ali ni bilo mogoče. Ločil je torej konventuale ko poseben red ter jim dal samostojnega vikšega, generalnega magistra imenovanega, ki ga je pa imel poterjevati generalni minister, ko pravi naslednik svetega Frančiška. Konventuali so se imenovali tako po konventih t. j. samostanih; po naših krajih pa se imenujejo navadno minoriti, kar je posneto po prvotnem imenu „fratres minores“ t. j. manjši bratje.

Tudi poslej ni moglo ostati brez novega gibanja. Observanti so začeli semtertja popuščati prvotno ostrost in treba je bilo zopet reforme, drugega prenovljenja, ki se je začelo na Španskem pod varstvom sv. Petra Aljkántarskega. Te nove družine bratje so se imenovali na Laškem reformate, na Francoskem rekolekte. Po naših krajih pa pravimo navadno observantom in reformatom brez razločka frančiškani, kaker imajo tudi oboji enega vikšega poglavarja, ki se kliče še vedno generalni minister celega reda manjših bratov.

Naposled je leta 1525 na Laškem nova veja pognala iz observance, kapucini, ki so zdaj, kaker konventuali ali minoriti, poseben red sè samostojnim vikšim poglavarjem. Ta red se je po vesoljnem cerkvenem zboru trijentskem naglo razširil tudi

zunaj Italije. Kmalu so namreč sprevideli škofje in vladarji, koliko bi mogli koristiti kapucini z misijoni in pridiganjem, in res povsod so se priljubili ne le pri prostemu ljudstvu, temuč tudi vikšim stanovom. Dasiravno so namreč red, ki mej vsemi najmanj išče povesetne ali sploh človeške časti, vender poleg jezuitskega morebiti nobeden drugi ne šteje mej svoje toliko imenitnih mož tega sveta. Tudi še dandanašnji so kapucini mej raznimi družinami prvega reda Frančiškovega posebno goreči in nevtrudni delavci v vinogradu Gospodovem.

Tako je staro deblo frančiškansko do zdaj čversto ohranilo svojo moč, in še bodo, upamo, počivali in krepčali se v njegovi senci mnogi rodovi.

Neizmerna lepota presvetega Serca Jezusovega.

9. Najmočnejše Serce.

Nasprotniki kerščanskega življenja večkrat očitajo naj boljšim in najsvetejšim, češ, da so boječi, strašljivi in plašljivi, da nimajo poguma in serčnosti, zato ker so ponižni in krotki, pohlevni in mirni. Pa ravno s tem kažejo naši sovražniki, da nas prav nič ne poznajo: saj se ravno v ponižnosti in krotkosti, v poterpežljivosti in premagovanju samega sebe kaže naj večji pogum. Samega sebe premagati je največa zmaga. In naj večji junaki so svetniki in največe junakinje so svetnice božje, vsi, kateri se zatajujejo, jemlje svoj križ na ramo in hodijo za Jezosom, ki je imel naj pogumniše, naj močnejše, naj bolj junaško Serce — kraljevo Serce.

Ko smo zadnjič premislili neizmerno ponižnost Jezusovega presvetega Serca, bi morda kedo vtegnil misliti, da bi bilo zdaj naj bolj na versti premišljevati še posebej nepopisljivo veliko krotkost in poterpežljivost božjega Serca. Pa upam, da bomo obe te dve čednosti spoznali ob enem pa še za eno stopinjo naprej se pomaknili v spoznanju presvetega Serca, ako se precej oziramo na njegovo zmagoslavno pogumnost.

Nobena lastnost menda ni sè sercem v tako tesni zvezi, kakor pogumnost. To nam že naš jezik razodeva, ker to čednost imenuje

serčnost ali naravnost — sercé. In človeku, ki nima nikakeršnega poguma, se oporeka, da nima serca.

Če je tedaj pogum in junaštvo v taki zvezi že z navadnim srcem, kolikanj bolj se bomo čudili pogumu in junaštvu Jezusovega najsvetejšega Serca.

Ta serčnost se kaže pri Jezusu najpred v tem, da si za svoje učence izbira le tacihi serčnih mož, ki so pripravljene zavoljo njega hipoma vse zapustiti in stanovito za njim hoditi; za mehkužneže in omahljivce ne mara. Pa ne le aposteljnomo, ampak tudi vernim sploh zaterjuje naj bolj to, da nihče ni za njegovo kraljestvo, ako ni pogumen in serčan. On nikomer ne prikriva, ampak vsim kar naravnost pove: „Nebeško kraljestvo silo terpi, in le silni si ga bodo prisvojili“.

Pervi pogojaj tedaj za vsacega, ki hoče v nebesa priti, je: pogumna moč, junaška serčnost. Lenim in mehkužnim bi bilo zastoj pridigovati o nebeškem kraljestvu; le močnim, pogumnim in junaškim srcem velja Jezusov nebeški nauk. Do teh se obrača ter jih ljubeznjivo vabi: „Pojdite v večno življenje skozi ozka vrata. Zakaj široka so vrata in prostorna je pot, katera pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po njej notri hodijo. Kako ozka so pa vrata in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, kateri jo najdejo!“ — Tako napoveduje splošno, zraven pa še posebej razklada in našteva vse one težke reči, ki jih zahteva od svojih vernih, ki so na kratko izrečene v teh le besedah: „Ljubi Gospoda iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše, iz vse svoje misli, iz vse svoje moči; bližnjega pa ljubi kaker samega sebe!“ Treba je napeti vse sile; dušne in telesne moči vse mora delati za Boga — za nebesa: to je težko, in pa bližnjega prenašati z vsemi njegovimi zopernostmi, vsacega ljubiti, kaker samega sebe, to je enako težko. Pa Jezus ne vpraša ali je lahko ali težko; mora se zgoditi: Kedor hoče za menoj, naj zataji samega sebe in naj vzeme svoj križ na ramo, pa naj hodi za menoj!“ In če bi bil ta križ še tako pezan in samega sebe premagati še tako težko: ne pomaga nič, mora se zgoditi: „Če te desno oko pohujša, izderi ga in verzi ga od sebe, bolje z enim očesom v nebesa, kaker z obema v pekel; in če te desna roka, ali desna noga pohujša, odsekaj jo, verzi jo proč; bolje, da z enim udom prideš v nebesa, kaker z obema v pekel. V priliki o skritem zakladu v njivi in o dragem biseru, ki ga je kupec iskal, nam enako jasno dopoveduje, da moramo za nebeško kraljestvo vse darovati, vse

dati, kar smo in kar imamo; s polovičarsko omahljivostjo se nič ne opravi; ali vse ali pa nič — dvema gospodoma nič moč služiti! Lenega hlapca pa vkaže vreči v unanjo temo, kjer je jok in škripanje sè zobmi.

Zdaj pa vprašam, je li mogoče, da bi tisto Serce, katero od svojih terja toliko serčnost, toliko junaško pogumnost, ne bilo samo tudi naj bolj pogumno in junaško, naj močnejše Serce?

Jezus nam je to jasno pokazal sè svojim veličastnim izgledom. Toliko in takih težav gotovo še nihče ni in ne bo imel prestatu na svetu, kakor Jezus Kristus. In kakor je klical: „Učite se od mene, ker sem krotak in iz serca ponižen“, tako bi tudi lahko rekel: „Učite se od mene, ker jaz sem junaškega in pogumnega serca!“

Le mislite si katerokoli težavo, ki tu na zemlji stiska človeško serce; v Jezusovem življenju jo boste gotovo našli v naj večji meri.

Nam se n. pr. težko zdi, keder smo ponižani, pozabljeni. Ali glejte na Jezusa! Od vekomaj je bil v nebeškem veličastvu, moljen, hvaljen in česčen od vsih angeljskih korov; ali videl je človeški rod zgubljen in nesrečen, v svojem neskončnem vsmiljenju se odloči zapustiti nebesa in na zemlji, v solzni dolini človeško natoro sprejeti in po človeško živeti, sè vsemi človeškimi slabostmi razen greha, trideset let skor od vsih pozabljen in tudi potlej zmirrom mej vsemi naj ponižniši, kakor je že bilo povedano. Ali menite, da je bilo to lahko? Veliko je bilo Jezusovo vsmiljenje do človeškega rodu, a še večja je bila njegova pogumnost, da „je ponižal sam sebe in bil pokoren do smerti, smerti pa na križu“ (Fil. 2, 8.), da je postal naš odrešenik. — Ali ni res naj močnejše njegovo Serce?

Ljudem se sploh jako zoperno zdi, ako morajo živeti v revščini in vse življenje terdo delati. Ali pogledjte Jezusa! V naj večji revščini je pričel svoje življenje in v naj večem vboštvu ga je končal na sramotnem križu; pa tudi sicer je bil ves čas v tolikem pomanjkanju, da se je po pravici pritoževal: „Lesice imajo svoje berloge in ptice svoja gnjezda, Sin človekov pa nima, kamer bi glavo naslonil!“ Živel je o miloščini dobrih ljudi in pa o zaslužku težkega dela. O, Sin božji je tudi delal in s terdim delom pomagal kruh služiti: kolikrat so tudi po njegovem božjem čelu potne kaplje stale in po njegovem svetem licu kapale! Delo je bilo tem britkejše, ker je po človeški natoru bil kraljevega rodu, po božji

pa posestnik in vladar nebes in zemlje. In ko je začel učiti, še celo ni našel počitka. Ves dan ima opraviti, da mu še za molitev časa ne ostaja — po noči moli. Zdaj gre na goro, zdaj v čolnič na morje; zdaj podučuje v mestu, zdaj spet v samotni puščavi: kjer si upa dobiti kako ovčico, tje hiti, naj bo blizu ali daleč, naj bo vreme kakeršno hoče, naj bo pot še tako težavna in sterma. Ves čas je delaven brez počitka, brez miru; še zadnji teden pred smertjo prepričuje v templju farizeje, in še zadnjo uro na križu pridobi razbojnika. Vse to pa iz pokorščine do nebeškega Očeta in iz ljubezni do človeškega rodu. — Ali menite, da je bilo tolikanj delavno življenje lahko? Ali ni bilo treba naj večega poguma, naj večje serčnosti? Velika je bila pokorščina in ljubezen njegovega Serca, a še večja je bila njegova hrabra pogumnost. Zato pravim, da je naj močnejše njegovo Serce.

Težko nam je prenašati sovrašтво, nevošljivost in zaničevanje. Toda glejte Jezusa! Komaj začne živeti, ga že Herod preganja, vmoriti ga hoče; ves svet je njegov, pa še v biši svojega rednika ne sme ostati. Do tridesetega leta je kaker pozabljen in zadnja tri leta so mu sovražniki vedno za petami. Povsod in vedno prežijo nanj, kje in kako bi kaj našli, da bi mu očitali in ljudstvo od njega odvrčali. In ko nič napačnega ne morejo zagledati, začnejo pretehtovati njegove najskrivnejše misli in namene ter mu krivične in napačne namere podtikavajo, češ, da z grešniki je, da je Samarijan, da ima hudiča, da z Belzebubovo pomočjo hudobne duhove izganja, da sobote ne praznuje itd.

Čedalje bolj se množijo njegovi sovražniki, in bolj ko prijazno in prepričavno odbija njihove napade, bolj pritiskajo in slednjič v svoji nedopovedljivi zlobnosti celo v smert obsodijo — Najnedolžnišega. Pa preden ga iz nevošljivosti vmorijo, koliko mora prestati zaničevanja: kaker roparja ga druhal zveže in zvezanega po noči pred krivične sodnike pelja; tu ga sme celo hlapec brez kazni po licu vdariti; krive priče najmejo, da lažejo zoper nedolžnega; v ječo ga veržejo, oči mu zavežejo ter ga zasmehovaje tepejo in v obraz mu celo pljujejo; Herod ga ima za neumneža, preslepljeno ljudstvo ga ima za slabšega kaker vbijavca Baraba; kaker sužnjega ga slečejo in s krutimi biči vsega raztepejo; njegova kraljeva čast jim je v posmeh — mesto škerlata obesijo mu star vojaški plašč, mesto zlate krone pritiskajo mu na glavo grozovito ternje in mesto žezla dajo mu v roko ničevi terst in zdajci pokleknejo pred njim in zaničljivo kličejo: „Bodi pozdrav-

ljen, kralj judovski!“ in mej takim pozdravljanjem ga tepejo; v večje zasramovanje še dva razbojnika ob enem križajo, in njega v sredi, kaker bi bil naj zlobniši; in oh, še na križu na štirih ranah visečega, žejnega in v nepopisljivih bolečinah vmirajočega — zasmehujejo! O koliko zaničevanja! Pa Jezus molči kaker krotko jagnje in moli za razžaljnike! Ali ni bilo vse to za tako rahločutno Serce težko? Ali ni bilo treba naj večje serčnosti, naj večega poguma? Res velika je bila Jezusova krotkost, ali še večja je morala biti hlabrost njegova. Ali ni res najmočnejše njegovo Serce?

Ljudem se težko zdi terpeti nehvaležnost onih, katerim so dobrote delili, in nezvestobo najboljših prijateljev. Ali poglejte na Jezusa! Tri leta je hodil po svoji domači deželi od vasi do vasi, od mesta do mesta; povsod je svoj božji nauk razlagal, čudeže delal, dobrote delil povsod! In kako mu povračujejo? Z groznimi žreblji prebijejo mu noge, ki so jim božje darove donašale, prebijejo roke, ki so jim nebeški blagoslov delile in pot do večne sreče kazale. Koliko slepim je oči odperl, — in zdaj mu v zahvalo oči zavežejo ter se norčujejo; koliko mutastim je razvezal vez jezika, koliko gluhim dal posluš, — in v zahvalo mora slišati hripavo kričanje „križaj ga, križaj ga!“ koliko hromim je pomagal na noge, — in v zahvalo mu naložijo težki križ, da se njemu samemu noge šibijo pod njim, da trikrat pade pod njegovo težo. O nehvaležno ljudstvo! — In njegovi prijatelji? Naj večje britkosti stiskajo mu serce — oni pa spijo; sovražniki zvezanega pred sodbo tirajo — oni bežijo; in kaker je bilo prerokovano: nikoger ni, da bi ga tolažil. Še celo to se zgodi, da ga eden izmej „njegovih“ sovražnikom proda za majhine denarje, eden pa, kateremu je vsigdar še prav posebno ljubezen skazoval, ga zataji, noče nič vedeti zanj! O vbogo Serce, koliko si moralo prestati!

Pa to še ni vse. Jezusovo Serce je tudi že naprej poznalo vse nehvaležnike vsih prihodnjih časov. Izmej mnogih dobrot naj tu omenim le ene same. Zakrament presvetega Rešnega Telesa je gotovo največa dobrota, s katero je hotelo njegovo ljubeče Serce svet razveseliti in osrečiti. Nedopovedljivi čudež je to božje vsemogočnosti, da Jezus v nebesih prebiva, ob enem pa je tudi na sto in sto krajih enako bistveno in resnično pričujoč, da vsemogočen in nemenljiv pa vendar v neznatnih in menljivih podobah, v brezštevilih delih pa vendar nerazdeljen. Toda še večji čudež božje moči se mi zdi to, da je hotel tako mej nami ostati, ko je vendar naprej vedel, kako nehvaležni mu bodo ljudje. Videti je, ka-

ker bi se bilo njegovo Serce samo se seboj vojskovalo, ali bi ali ne, kaker bi si sam prav ne upal. Pa ljubezen je zmagala.

Prejšnji večer, ko je — eno leto pred svojo smertjo—ljudem hotel povedati, kakšen neprecenljiv dar jim namerja zapustiti, je skor celo noč molil. In ni se zastonj bal. Ko je množici obljubil, da jim bo dal lastno meso zavžiti za večno življenje, so začeli godernjati in kregati se; ko je še bolj jasno povedal, da res svoje lastno meso jim bo dal jesti in svojo kri piti in da bodo imeli večno življenje, če ga zavživajo, tedaj jih je veliko proč šlo rekoč: „To govorjenje je preterdo“. Nebeško življenje jim obeta, oni pa bežijo, kaker bi jih s peklom strašil. Še veliko, da ga tudi neketeri izmej apostelnov niso popustili; brez vzroka gotovo ni bilo vprašanje: „Ali me hočete tudi vi zapustiti?“

Kako je morala taka nehvaležnost že takrat boleti Jezusovo premilo Serce? — Kako je pa zdaj? Poglejmo v to ali ono cerkev, kjer si je izvolil svoj sedež. Berleča lampica naznanja, kje biva? Kje so pa njegovi častivci? Razen angeljev ni nikoger — ves dan, cel teden! Pa to je znabiti le priprosta vaška cerkev, ljudje nimajo časa; pogledjmo v mestno cerkev, tam bo pač vse napolnjeno. Oh, napolnjeno je po sprehajališčih in veseliščih — pred tabernakelnom pa le nekateri klečijo; od večine je Jezus pozabljen. Kako se čisla daritev sv. maše, kako sv. obhajilo?! Oh kaj mora Jezus vse prestati v Zakramentu ljubezni! Ne govorim o judih, ajdih in krivovercih, ki ga nočejo poznati; tudi ne govorim o tistih prederznih tolovajih, ki celo svete hostije na tla razmečejo, z nogami teptajo, skrunijo — z žalostjo moram pa povedati, da celo katoliki, njegovi prijatelji, ga nekateri po več let ne sprejmo, ali pa ga celo po Judeževu v grešno serce božjeropno sprejemajo! — Vse to je Jezus naprej videl in vender ga je Serce premagalo, da je postavil najsvetejši Zakrament in da hoče ostati mej nehvaležniki do konca dni. Ali ni bilo to neizmerno težko? Velika je bila ljubezen Jezusova a še večja njegova junaška pogumnost. Ali ni res najmočnejše njegovo božje Serce?

Ako bi bili sami tudi kedaj prosti težav in britkosti, nas pa zato serce boli, če vidimo terpeti in žalovati druge, kateri so nam ljubi in dragi. Ali glejte Jezusa! Imel je najsočutniše Serce; vedel je za vse gorjé celega sveta in tudi vsih prihodnjih časov. Jezusovo Serce je vse goreče ljubilo, zato je tudi bolečine vsih serc občutilo. Milo je žalovalo njegovo Serce, ko je preljubemu redniku, sv. Jožefu, zatisnil oči, in ko je videl svojo Mater

tolikanj vžaljeno, vso v solzah vtopljeno; jokal se je na grobu svojega prijatelja Lazarja, jokal, ko je naprej videl strašno osodo svojega ljudstva, ki ga je tako zelo ljubil, pa mu pomagati ni mogel, ker ni hotelo pomoči. Kolikokrat je izdihnil: „Ljudstvo se mi smili!“ in še na zadnji poti govori jokajočim ženam: „Nikar se ne jokajte nad menoj, ampak jokajte se nad seboj in nad svojimi otroci!“ — Pa ne samo osoda domačega ljudstva mu je šla tako zelo k sercu, pekla ga je nesreča vsega sveta, vsih narodov; vse je prišel odrešit, vse je želel osrečiti, za vse je kri prelil — pa koliko se jih bo pogubilo! Kaker je slednjič nesel težki križ na rami, tako je že pred v svojem sercu nosil gorjé vsih nesrečnih. Ali mari ni bilo to nepopisljivo težko? Velika je bila mila sočutnost Jezusova, a še večja je bila njegova serčnost. Ali ni res naj močnejše njegovo Serce?

Težka, silno težka se človeku zdi smertna bolezen, mej vsemi najtežavnije so smertne britkosti. Ali ozrite se zopet na Jezusa! Še nihče ni nikoli terpel tolikih smertnih bolečin. Druzim ljudem so take britkosti zelo polajšane s tem, da jim ostanejo do zadnjega prikrite; Jezus je pa že vse naprej vedel, večkrat o tem govoril in zlasti na Oljiski gori zadnji večer že naprej v svojem sercu čutil, kar je imel drugi dan v resnici terpeti. Sam potoži svojim odbranim: „Moja duša je žalostna do smerti“ in s tem razodene, da njegovo Serce terpi nedopovedljive smertne britkosti. Od same britkosti skor ne ve, kaj bi začel, kam bi se djal: gre za lučaj kamna daleč, pade na obraz, moli prav iz globočine vžaljenega Serca, — pa spet pride v neskončni žalosti k apostelnom, — potlej gre še enkrat — in gre zopet molit: tako grozovito hudo mu je, da se mu kaplje kervavega potu po obrazu vlijejo. In kar se je godilo veliki petek: grozovita pot na Kalvarijo, pribijanje in vmiranje na križu je prebritkostno, da bi mogel kedo dopovedati. Ali si morete kaj težavnjšega misliti? Velika je bila poterpežljivost Jezusova, a še večja je bila moč, da je mogel vse krotko preterpeti. Ali ni res naj močnejše njegovo Serce?

Pa še nekaj je moral ljubi Jezus preterpeti, kar je bilo tako grozovito, da kaj enacega še nigdar ni terpelo nobeno človeško serce: sprejeti je namreč moralna se grehe vsega sveta. Bere se o posebno izvoljenih svetnikih, da so se na tla zgrudili, omedleli, ako so videli ali slišali, da je kedo Boga žalil. Tako studi v resnici sveto serce vsaki greh! Pa tako svetega serca še nikoli ni bilo. Jezusovo Serce ima božjo svetost. O kako grozovite

nepopisljive bolečine je občutilo to naj svetejše Serce, ko je sprejelo naše grehe, grehe vsih ljudi vsih časov! Milo prosi nebeškega Očeta: „Oče moj! ako je mogoče, naj gre ta kelih izpred mene!“ Trikrat ponavlja to presunljivo prošnjo, a vselej pristavi: „ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“ — trese se, kervave srage se mu prikažejo na obrazu, ves medli — a vender junaško sprejme tudi to naj težavnišo butaro. Ali ni bilo treba naj večje pogumnosti in serčnosti? Velika je bila svetost Jezusova, a rekel bi skor, da še večja njegova pogumnost. Ali ni res naj močnejše njegovo božje Serce?

Pregledali smo zdaj nekoliko poverhomo težave, ki jih je zmagovalo Jezusovo junaško Serce do tistega trenutka, ko je veliki petek ob treh popoldne glasno zaklical: „Dopolnjeno je!“ — Zdaj so se začeli veseliti njegovi sovražniki, češ, Jezus je premagan, njegovo Serce prebodeno, — v grob djano — premagano!

Toda prezgodaj so se veselili. V nedeljo zjutraj se zasliši glas: vstal je! Jezusovo Serce spet živi in se raduje zmage, tiste zmage, ki je slavniša mimo vsih prejšnjih zmag, zakaj zmagal je pekel in smert! In kmalu potem se zmagovito povzdigne nad vse nebeške duhove, da tam kraljuje na desnici Očetovi na veke. To zmago nam pomeni prekrasna velikonočna podoba od smerti vstalega Jezusa, ki derži zmagoslavno zastavo ali bandero v roci ter nam z drugo roko proti nebesam kaže.

Oh kako veličastno je Jezusovo Serce!

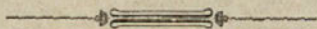
Pa čem bolj premišljujemo neskončno moč in pogumnost Jezusovega presvetega Serca, tem bolj se moramo prestrašiti, ako premislimo mlačnost, slabost in omahljivost svojega vbozega serca, katero raznoverstne strasti tako lahko nagibljejo in dervijo na vse plati, kaker vihar lahkotno barko po valovih vzbujenega morja. Oh, nebeško kraljestvo silo terpi, naše serce pa tako slabotno! Vender nikar ne obupujmo. Jezusovo Serce ni le samo zase najmočnejše, ampak tudi za nas. V vsaki nadlogi in vsaki skušnjavi se k njemu zaupno zatecimo in kličimo se sv. Petrom: „Gospod, reši me!“ in gotovo bomo zmagali v njem in po njem, ki nam vsim daje pogum rekoč: „Nikar se ne bojte, ja z sem svet premagal!“

*

Vsmiljeni Jezus! naše zveličanje, naše življenje, naše vstajenje si ti sam. Prosimo te torej, ne zapusti nas v naših potrebah

in britkostih, temveč zavoljo smertnih težav tvojega Serca in zavoljo bolečin tvoje brezmadežne Matere pridi na pomoč svojim služabnikom, katere si odrešil sè svojo drago kervjo.

(100 dni odpustka enkrat na dan. Pij IX, 6. okt. 1870.)

Novi svetniki.

4. Sveta Klara Montefaljška.

Sveta Klara Montefaljška se imenuje tako po svojem rojstnem kraju Montefaljko v deželi Umbriji na Laškem. Rodila se je tam leta 1268. Njeni stariši so bili Damijan in Jakoba. Še le štiriletno dete je Klara kleče in s povzdignjenimi rokami, z očmi v nebo vper-timi molila očenaš, češčenasimarijo in druge molitve. Zatekala se je rada v bližnjo cerkev in svoje telo je začela že tudi s pogostim postom krotiti. Mej tem ko navadno otroci slastne jedi ljubijo, je-la je ona rada čern kruh. Tudi spanje si je začela pritergovati.

Ko je bila šest let stara, zbere njena sestra Ivana nekaj po-božnih devic, s katerimi skupaj, ločena od sveta, nekam po samo-stansko živi, po vodilu tretjega reda svetega Franciška, pa brez obljube, — kaker poročajo zanesljivi pisatelji. Tudi Klara je želela živeti sè sestro in serčno jo je prosila, naj jo vzame k sebi. Ivana se je branila sperva, ker je hotela poskusiti njeno stanovitnost, ali ko je spoznala Klarino terdno voljo, ji izpolni željo, za kar se je dete goreče zahvalilo Bogu.

Morebiti se bo komu čudno zdelo, da je Klara še tako mla-da začela v čednostih tolikanj napredovati. Res je to neka posebna milost od Boga, ali nedolžna deklica je bila tako previdna in skerb-na, da je ni prezerla, kaker se žalibog tolikokrat mej svetom zgo-di, da človek mnogo milosti zapravi, namestu da bi jih gojil in varoval ter vsaki dan bolj napredoval v njih. Taka marljivost je delala Klaro terdno in krepko; mlada je bila sicer v letih, kaker odraščena je bila pa v čednostih.

Ko je bila stara devet let, najde jo sestra Ivana, ko je spala z nekoliko odgernjeno nogo, ter jo zato pokara. Pripetilo se je bi-lo zavoljo dolge molitve, ker je pozno v noč čula ter jo je tako vso vtruženo zaspanec premagal. Zavoljo tega dogodka, ne pregre-ška, je potem mnogo solz prelila in v prihodnje je za sveto čistost

in spodobnost tolikanj skerbela, da je celo, ko je spat šla, ude života svojega tako vravnala in zavila, da ni nobeden z drugim naravnost v dotiko prišel. Tudi le rok njenih se dotekniti ni dovolila nobeni sestri, in ako je videla katero spodpasano, očitala ji je, da je nesramožljiva, rekoč da še v tmi ni spodobno svojega života tudi le malo odkrivati, ampak da je treba povsod za spodobnost skerbeti. Sama se je tega pravila tako držala, da bi celo zdravniku ne bila odkrila kakovega dela svojega života. Rekla je, da je pogled studenec mnogih slabosti, ker je vid najhujši dušni sovražnik; zatorej se ne sme gledati, kar se ne sme poželeti.

Pa tudi še druge čednosti je skerbno gojila. Varovala se je prelomiti molčanje sè vsakdanjimi pogovori, tako da je zelo žalovala in pokorila se, ker se je enkrat z materjo pogovarjala po njeni želji, dasiravno je bilo v hiši, kjer je se sestro prebivala, ostro molčanje zapovedano.

Tako je živela Klara v družbi sè svojo sestro in drugimi božjimi služabnicami. Mej tem so si mislile te pobožne device zidati samostan ter so prosile Boga, naj bi jim blagovolil pokazati, kam naj bi ga postavile. In Bog je vslišal njihovo molitev. Prednjici Ivani je bilo razodeto, da naj ga postavijo tam, kjer se najde tak in tak križ. Resnično se je našel na griču sv. Katarine Bontaške križ, kaker ga je Ivana videla v prikazni. Veselje je prešinilo device, lotile so se nabirati milostinjo in zidanje se je začelo, leta 1281, ko je bila Klara 13 let stara. Doveršilo se je pa še le leta 1290. Mej tem časom so se vedno lepše razcvetale čednosti Klarine. Preselila pa se je cela družba v novo stanovanje, preden je bilo doveršeno. Tako so prebile služabnice božje celo leto v velikih stiskah; potem so mogle še le samostan doveršiti in vse vravnati.

Kaker je bilo že prej omenjeno, ni imela ta pobožna družba še vodila, ki bi se bila z obljubami zavezala spolnjevati ga. Ko se je pa samostan dozidal, je spoletanski škof Gerard na prošnjo pobožnih devic vodilo sv. Avguščina jim odločil. Zdaj je bila Klara prava redovnica ter se je se svojim svetim življenjem vedno bolj priljubila drugim sestram. Njene čednosti so bile daleč okoli znane in privabila je tako mnogo pobožnih devic v samostan. Z množenjem redovnic so se množile pa tudi potrebe, tako da so bile redovnice prisiljene odločiti nekaj sester, da bodo milostinjo nabirale. Ko je Klara to zvedela, si je na vse moči prizadevala, da bi bila tudi ona za to odločena, ker je bila to lepa priložnost uriti se v ponižnosti. In posrečilo se ji je. Vsa skerbno zavita je hodila nato

s tovarišico, ketere ni nigdar zapustila, od hiše do hiše, in prav rada je poterkala na tista vrata, kjer so jo bili pred brez daru odpravili. Po poti je vedno molčala in v ptujih hišah ni ostajala, tudi ne, ako so jo dež in veter k temu silili; rajši je ostala na dežju, kaker pod ptujo streho. Ko je to njena sestra Ivana zvedela, ji je prepovedala hoditi prosit, ker se ji je smilila. Tudi ji je skrila spokorni bič, ker se je tako pretepalala ž njim, da je bil kervav. Klari se je to hudo zdelo, ker je želela vedno krotiti svoje telo; žalostna je bila tudi zato, ker ni mogla popolnoma prikriti svojih spokornih del. Velika čast, katero so ji sestre skazovale za to, je bila za njo velika britkost.

Pet let je bila Ivana prednjica v samostanu, potem pokliče Bog to pobožno devico iz tega sveta, da ji poplača njene obilne zasluge. Ostale so tedaj vboge sestre brez matere; premišljajo in Boga prosijo za razsvetljenje, katero naj bi izvolile za prednjico, in sprevidele so, da je Klara naj bolj vredna. Akoravno je bila še le komaj 27 let stara, je bila vender popolnoma sposobna. Se ve da se je na vso moč vpirala in sam škof jo je moral prisiliti, da je sprejela to častno službo. Ker je bila božja volja, je torej prevzela breme ter marljivo skerbela za svoje podložne, ker je vedela, da jih bode Bog terjal iz njenih rok. Vnemala jih je k popolnosti ne samo z besedo, marveč še bolj sè svojim lepim zgledom. Kar je drugim vказovala, je tudi sama storila. Po noči je več molila kaker počivala. Njena obleka je bila čisto priprosta, volnena, in prepasana je bila z ostrim spokornim pasom. Posti njeni so bili pogosti; zraven zapovedanih postnih dni se je postila tudi o petkih na čast Jezusa Kristusa in ob sobotah na čast prečiste Device Marije. In še mnogo drugo pokorjenje si je nakladala, tako da so se sestre vedno bale za njeno zdravje in življenje.

Kako je zato Jezus ljubil svojo nevesto, je pokazal nekega dne, ko ni mogla iti z drugimi sestrami k svetemu obhajilu. Sam se ji je namreč prikazal ter jo obhajal. Tudi še na neki drugi prav čuden način ji je povernil Jezus njeno ljubezen. Klara je namreč prav rada premišljevala Jezusovo terpljenje; v to je bila dostikrat vsa vtopljena in sè vso gorečnostjo je vnemala tudi sestre k ljubezni do sv. križa. Nekega dne se ji prikaže zopet Zveličar v podobu ptujca, v belem oblačilu, s križem na rami. Prijazno jo pozdravi in nagovori: „Hči, zdrava bodi! Že več časa premišljam, kaj bi ti prinesel v dar, da bi tvojo dušo razveselilo; na, primi se in sladko se okleni tega križa, keterega ni mogoče drugam terdneše

postaviti; zatorej, hči, daj mi svoje serce, da na tem križu vmerješ.“ — Ob ti priliki se misli, da ji je vtisnil Gospod znamenja svojega terpljenja v serce, kjer so se našla po njeni smerti, kaker bomo kmalu obširniše povedali.

Zraven Kristusovega terpljenja premišljevala je Klara tudi rada presveto Trojico. Ljubila je torej zelo premišljevaue, ker je vedela, da ne zadostuje, da se duša posveti, le gola ustna molitev, ampak da se je treba vtopiti v skrivnosti božje, kjer se serce ogreje in novo moč zadobi. Na tak način se je v čednostih vedno bolj vterdila ter jih je vedno bolj množila, da je mogla slednjič vsa lepa stopiti pred svojega ženina.

Bog je bil sklenil poklicati pobožno Klaro mej nebeške prebivavce, ko je bila še le 40 let stara. Petnajst dni pred smertjo je zbolela; redovnice so bile za njo zelo v skerbeh; toliko menj se je pa bala Klara sama, ker je vedela, da se ji bliža konec, in to je tudi sestram povedala. Tiste, ki so ji stregle, so slišale, ko je govorila te-le besede: „Angel božji, naznani presveti Devici, da naj me sprejme v svoje prebivališče.“ Hitro potem je rekla: „Radujmo in veselimo se v Gospodu ter mu pojmo slavo. Tebe, o Bog, hvalimo, ker gre moj ženin k meni, da me popelje v svojo slavo.“ Slišali so jo tudi, ko je rekla, da vidi odperta nebesa, in da jo napada peklenski duh in kako ga ona ostro zavrača in podi. Ko se je to godilo, pristopi ena sestra ter jo prekriža. Klara se kaker iz sna prebudi ter pravi: „Nikar ne dvoji zavoljo mene, hči; križ s Kristusom nosim jaz v svojem sercu vtisnjen.“ Neki drugi sestri pa je rekla: „Ako iščeš križ Kristusov, vzemi moje serce, noter najdeš Kristusa križanega.“ V zadnjih urah se je pogosto pogovarjala z Bogom. Na Marijinega vnebohoda dan je bila zelo slaba, ali vender je opominjala še sestre, da naj bodo pokorne, naj skerbijo za čistost, ponižnost in sveto življenje; v nemala jih je k premišljevanju Kristusovega terpljenja, kar naše zveličanje najbolj pospešuje. Slednjič je še blagosloвила sestre rekoč: „Bog, ki vlada nebo in zemljo, naj vas brani in varuje ter naj vas v svojem večnem varstvu ohrani“. Vboge sestre so jokale pri teh besedah. 16. velikega serpana so jo djali v sveto olje.

Od molitve se tudi zadnje trenutke življenja ni dala odtergati. Prišel jo je obiskat njen brat Frančišek, ki je bil frančiškan. Ž njim se je nekoliko pogovarjala o svetih rečeh ter mu je prav goreče priporočila svoj samostan. Ko se ji je smert približala, prosi, da bi jo nesli v cerkev. Tam je nekoliko pomolila in potem je

tako-le govorila: „Že se je približala ura, predrage sestre, da moram iz teh telesnih oklepov kaker iz ječe k Bogu nebeškemu zleteti ter mu verniti svojo dušo. Zatorej vas zopet in iznova prosim, da si to moje opominjevanje globoko v glavo vtisnete in prav skerbno zapomnite, namreč, da naj bodo vaša ušesa noč in dan odperta božjim zapovedim in opominom, za drugo naj bodo pa popolnoma gluha; od vas se terja življenje, ki se sveti v dušnih in telesnih čednostih.“ Po teh besedah se je želela še izpovedati svojemu izpovedniku bratu Tomažu. Sè sklenjevim rokami in z očmi vpertimi v nebo je potem mirno zaspala, tako da so sestre mislile, de le kaj premišluje. Še le ko so videle, kako se ji je obraz nenavadno zasvetil, vedele so, da je vmerla svetnica. To se je zgodilo 17. velikega serpana leta 1308.

Pobožne hčere so žalovale po dobri materi. Ali mej tem jim je Bog obudil to upanje, da je morebiti skrita v njenem sercu kaka skrivnost, ker je tako rada Kristusovo terpljenje premišljevala. Kaker je bilo zgoraj opomnjeno, je tudi sama nekaj takega povedala. Posvetovale so se torej in sklenile odpreti truplo, kar se je tudi hitro zgodilo. Notri so našle kaker otročja glava veliko serce in sterjeno žolč, kar so oboje zaperle v posodico ter postavile na altar. Zdaj pa niso vedele, kaj bi storile sè sercem. Poprosivši Boga za razsvetljenje, je sklenejo prerezati, kar se je res zgodilo 18. velikega serpana. Sestra Frančiška prime serce v roke in Bogu se priporočivši je razdeli na dva kosa. Sè svečami v rokah so mej tem druge sestre vse radovedne čakale, kaj se jim bo pokazalo, in upanje se jim je vresničilo. Našle so v sercu vse orodje Kristusovega terpljenja, in kar je posebno čudno, vse celo in neprerezano. Bila je noter podoba križanega Jezusa z nagnjeno glavvo. Desna stran telesa, kjer je rana, bila je černikasta in kervava. Rana je namreč kervavela. Nadalje je bil tam pert, poškropljen z drobnimi kervnimi kapljicami. Našle so tudi iz ostrega ternja spleten venček, ki je pomenjal krono, in tri žreblje, ki so viseli na treh kiticah, kaker na treh nitih. Bili so terdi, černi in ostri; eden je bil daljši ter je visel tudi na daljši niti. Na drugi kitici zraven je visela zaerjeveta, terda in ostra sulica. Neko iz kitic zmotano klopčeece so si razlagale za gobo. Nadalje je bil noter bič, spleten iz petih kitic, z mnogimi vozli, in ročna vklepnica lesu podobna; tudi so bile tam vervčice, očernjene s kervjo, od mesa nekoliko vzvišene. Zraven je bil stebriček, ovit z mnogimi majhinimi kervavimi vervčicami; to je pomenjalo steber bičanja.

Akoravno so bile te podobice iz mesa, vendar so bile tako terde, in take barve, kaker to, kar so pomenjale. Škofov namestnik, ki je vse to preiskal, jih je vzkazal vzeti iz serca in poslali so neketere celo do papeža, ko se je preiskavala svetost Klarina. Te podobice so se shranile potem v stekleni posodici v nje grob. Tudi serce so sestre lepo in skerbno shranile, in kri, ki je pritekla iz serca, ko se je prerezalo, so postavile varno v grob.

Vse te reči so bile tedaj najdene v Klarinem sercu. Ali ker so sestre zapazile, da je tudi žolč sterjen, vzkazal ga je škofov namestnik prerezati. Našli so noter tri majhina okrogla in terda zerna pepelnate barve. Bila so v vsem popolnoma enaka ter stala skupaj v podobi trikotnika. Ta zerna so pomenjala presveto Trojico. Splošno se terdi, da so bila vsa tri enake teže; toliko je tehtalo eno kaker drugo, pa tudi ravno toliko eno, kaker obe drugi skupaj, in vsa tri skupaj so bila ravno tako težka, kaker eno samo. Čudno je pri tih zernih tudi to, da se je eno zdrobilo, ko so se začele na Francoskem verske zmešnjave, dasiravno so bila prej vsa terda, da jih še s kladivom niso mogli razbiti.

S temi in še mnogo drugimi čudeži, ki so se na Klarino prošnjo godili, je pokazal Bog, kako ljubi to devico in kako mu dopada, kedor rad moli, terpljenje Kristusovo in presveto Trojico premišljuje.

Še današnjega dne je truplo svete Klare nestrohnelo in lepo ohranjeno.

Pot na sveto goro Alvernijo.

(Nadaljevanje.)

Kapelica, ki služi ob enem za zakristijo cerkvi sv. ran, ima altarček z leseno podobo svetega Frančiška, ko prejema svete rane. Pod to podobo je ormarica, kjer se hrani mnogo svetih ostankov, zlasti kos pasu svetega očeta, njegov spokorni bič sè železnimi veržicami in palica, ki je hodil ob nji, ko je bil prejel svete rane. Ta palica ima zgoraj poprek les kaker berla, spodaj je pa manjka nekolikšen kos, ki ga imajo nune v Toderu.

Iz te kapelice, negdanje celice svetega očeta, smo stopili v cerkev, na najsvetejši kraj gore Verne, na kraj, kjer je prejel Frančišek svete rane. Ta cerkev ni velika. Dolga je le okoli 11 me-

trov, široka malo več ko štiri, visoka pa dobrih šest metrov. Stoji na robu globokega prepada, tako da je videti, kakor bi bila zrasla iz skale. Na edinem altarju je prelepa podoba križanega Jezusa, ki ga obdajajo žalostna Mati Božja, sveti Frančišek, sveti Janez evangelist in sveti Jeronim. Vse je izdelano iz gline; podobe molé na pol iz plošče (relief) ter so tako lepo bele, kakor bi bile izrezane iz slonove kosti. Delal je to Luka della Robbia, sloveč mojster v tisti vmetalnosti.

Pred altarjem gori neprenehoma pet svetilnic.

V tleh blizu altarja v sredi cerkve je bronasta mreža, ki kaže kraj, kjer je klečal sv. Frančišek, ko se mu je prikazal Jezus Kristus v podobi serafina. Skozi mrežo se vidi skala, ki so se je dotikala njegova kolena; pokrili so jo z mrežo, da je ne bi romarji v nepremišljeni pobožnosti poškodovali. Pred mrežo je v tla vdelana marmornata plošča, ki so na nji vsekane besede latinske pesmice (antifone), ki ob kratkem pripoveduje, kaj se je tukaj zgodilo. To pesmico pojejo redovniki po noči in po dnevi, keder koli pridejo v procesiji v to cerkev.

Veselega serca sva s patrom Pacifikom poljubila mrežo, ki pokriva sveti kraj, kjer se je zgodil čudež, ki mu do zdaj ni enakega na svetu. Zakaj beremo sicer res tudi o neketerih drugih svetih osebah, da so imele znamenja Kristusovih ran na svojem telesu, vendar jih ni imela nobena na tak način kakor sveti Frančišek. On je imel namreč persno rano vedno odperto in kervavečo, na rokah in nogah pa so mu šterleli iz ran žrebljem podobni izrastki, tako da ni mogel hoditi, dokler mu ni napravila sveta Klara črevljev, ki so imeli na notranji strani podplatov izdolbeni jamici, kamer sta se prilegala žreblja sè svojim spodnjim zakrivljenim delom.

Cerkve presvetih ran je bila posvečena leta 1310. Papeži so ji podelili razne posebne pravice, zlasti pravico privilegiranega altarja za vselej in pravico porcijunkule od večernic 16. kimavca do sončnega zahoda drugega dne. Mej tem časom se more torej v tej cerkvi popolnoma odpustek dobiti toliko krat, kolikerkrat se gre noter nekoliko pomolit. Papež Inocencij VIII. pa so podelili to pravico tudi onima dvema cerkvama, sveti Mariji Angeljski in „večji cerkvi.“

Tudi to posebnost ima cerkev presvetih ran, da se noter nigradar ne bere črna maša.

Zraven altarja so v skalo vsekane stopnjice, ki peljejo v kapelico brata Leona. Ustno sporočilo pravi, da jo je postavil brat

Leon sam, in da je pogostoma hodil tja molit in premišljevat, ker je bil kraj samotni in blizu celice svetega Frančiška. Brat Leon je bil tako čist in ponižen, da ga je sv. Frančišek imenoval „ovčico božjo“ ter si ga je izvolil za posebnega tovariša, tajnika in izpo-vednika. Vmerl je leta 1271; pokopali so ga v cerkvi svetega Frančiška v Asizu.

Ko sva s patrom Pacifikom obiskovala te svete kraje, nama je minil čas silno hitro. Voditelj naju opomni, da bo treba iti k večerji. Morala sva ogledovanje drugih znamenitih krajev odložiti za prihodnji dan. Razodela pa sva še željo, da bi mogla opraviti drugo jutro daritev svete maše v cerkvi svetih ran. Nato gremo torej nazaj v samostan in kar naravnost v obednico, ker je ravno zvonilo k večerji. Po večerji, ki smo jo molče povžili, smo šli zo- pet vsi skupaj molit v cerkev svete Marije Angeljske.

Preden smo šli spat, so nama pokazali še stanovanja za ptujce boljših stanov. Izbe so čedne. Marisiketera imenitna oseba je že prenočila tukaj. V najlepši izbi so nama pokazali tudi posteljo, kjer so spali sadanji sveti oče papež, ko so bili še kardinal v Perudži.

S patrom Pacifikom sva se zmenila, da pojdeva tudi midva z drugimi brati o polnoči molit duhovne ure; priporočila sva se zato voditelju, da bi naju prišel buditi. P. Pacifik je res deržal besedo; jaz sem pa tako terdno spal, da sem se drugo jutro le nekoliko spominjal ropotanja po mostavžu in redovnika, ki je prišel v mojo celico.

Drugo jutro ob šestih greva s p. Pacifikom v cerkev presve- tih ran. Pervi je maševal on, potem pa jaz. Vesel sem še zdaj te sreče, da sem opravil namreč daritev svete maše na tem svetem kraju, na mestu tako imenitnem zlasti za otroke svetega Frančiška. Priporočal sem preljubemu očetu goreče samega sebe, svoje duhov- ne brate in vse ude tretjega reda, zlasti kar jih živi doma na Slo- venskem, naj bi jih varoval na stermi poti proti nebesam, naj bi jih napolnil z dobrim duhom, da bi rastle v čednostih in z lepimi zgledi mnogo jih privabili na pravo pot.

Po sveti maši sva šla z egiptovskim patrom ogledat tako ime- novano „puščavo“, kjer prebivata vedno dva mašnika in en brat lajik. Ko so prišli namreč leta 1625 na goro Verno reformati, niso le prideržali navado, vpeljano od observantov, obiskovati v procesiji dvakrat na dan cerkev svetih ran, temuč so tudi na pol poderte in zapuščene celice poleg cerkve popravili ter dva mašni- ka odločili, da tam stanujeta in noč in dan opravljata službo božjo.

In sicer mora poslati gvardijan tja vselej dva izmej najbolj pobožnih patrov. Celice, kjer prebivata, so silno majhine, tako da se more človek komaj gibati noter. V zadnji je okno ravno nasproti altarja, ki je v cerkvi. Tukaj opravljata duhovne ure in druge molitve.

Zad za „puščavo“ je majhin vert, ki sega gori po bregu ravno za cerkvijo, ki jo vidiš pod seboj, stoje na vertu.

Iz zakristije te cerkve, to je iz negdanje celice svetega Frančiška se gre po stopnjicah dolu v kapelico svetega Bonaventure. Ta kapelica je ravno pod cerkvijo svetih ran. Kedor bi prevortal skalo, ki ji je za strop, nad altarčkom te kapelice, bi prišel do bronaste mreže, ki je v tleh zgoranje cerkve.

Ko se vračava v samostan, mi pripoveduje pater Pacifik, kako je bilo pri molitvah o polnoči, zlasti, kako počasi, pobožno in spodbudno se moli in kako ga je ginilo pa tudi nekoliko prestrašilo bičanje, ki se opravlja po molitvah. V cerkvi se pogasijo luči in okna zagernejo. Redovniki vzamejo v roke spokorne biče in odgernejo nekoliko obleko. Kleče pred velikim altarjem molijo počasi v enem glasu spokorni psalm z drugimi molitvami in vmes se sliši rožljanje sè železnimi verižicami in ploščicami ter vdarci po nazem telesu. Da to bičanje ni šala, sva se prepričala kmalu, ko naju je peljal voditelj v kor za velikim altarjem „veče cerkve“, da bi nama pokazal stare knjige (psalterije in antifonarije), pisane na koži in olepšane s čednimi slikami. Ko odpre ormaro, kjer se te knjige hranijo, vidim tam spokorne biče. Od bičanja pretekle noči so bili neketeri še kervavi.

Zapustivši kor gremo skozi cerkev na planjavico. Voditelj odpre vrata in grede mimo mostavža, ki peljo k cerkvi svetih ran, pridemo h kapelici svete Magdalene. (Konec prih.)

Življenje zveličanega brata Egidija, tovariša sv. Frančiška.

2. poglavje.

Kako je brat Egidij šel k sv. Jakobu Večemu.

Z dovoljenjem sv. Frančiška je šel nekedar potem brat Egidij k sv. Jakobu Večemu v Galicijo in celo to pot si samo enkrat ni potolažil lakote zavoljo velikega pomanjkanja, ki je bilo po cer-

lem tistem kraju. Ko je šel tedaj vbogaime prosit, pa ni nikoger našel, ki bi mu dal kaj milostinje, pride zvečer po naključbi k nekemu skednju, kjer je bilo ostalo nekoliko zern boba, ki jih je pobral, in bila so mu za večerjo. In tamkaj je tudi prenočil, ker je rad bil v samotnih krajih in od ljudi ločenih, da je lažje molil in čul. In Bog ga je s tisto večerjo tako prekrepčal, da je mislil, ako bi vžil raznih jedi, da bi se ne bil mogel tolikanj pokrepčati.

Ko je potem zopet dalje šel, sreča vbožca, ki ga je prosil milostinje za božjo voljo. In brat Egidij ves poln vsmiljenje ni imel družega, kaker kuto na golem životu, pa je odrezal od kute kapuco ter jo je dal temu vbožcu iz ljubezni do Boga, in tako brez kapuce je hodil dvajset dni nepretergoma.

In ko se je vračal skozi Lombardijo, ga pokliče neki človek, h kateremu je tudi šel prav rad, ker je mislil, da bo dobil od njega kaj vbogaime. In ko je pomolil roko, mu položi ta dve kocki v roko, ter ga vabi, če hoče igrati. Brat Egidij odgovori z veliko ponižnostjo: „Bog ti odpusti, sin!“ In tako po svetu popotovaje je prejel mnogo zasramovanja in vse je sprejel mirno.

3. poglavje.

Kako je živel brat Egidij, ko je popotoval
k Božjemu grobu.

Z dovoljenjem sv. Frančiška je šel brat Egidij obiskat sveti grob Gospodov, ter je prišel v loko brindiško, kjer je moral čakati več dni, ker ni bilo pripravljene obene barke. In brat Egidij, ker je hotel živeti od dela svojih rok, si izprosi verč, ga napolni z vodo in hodi z njim po mestu klicaje: „Kedo hoče vode?“ In za svoj trud je dobival kruha in reči, ki so potrebne za telesno življenje, za se in za svojega tovariša. In potem se je peljal čez morje, ter je obiskal sveti grob Gospodov in druge svete kraje z veliko pobožnostjo. Ko se je vračal, je ostal več dni v mestu Jakinu, in ker je bil vajen živeti od svojega dela, je pletel koše iz bičja ter jih prodajal, pa ne za denar, temuč za kruh za se in za tovariša; tudi mertve je nosil pokopat za imenovano plačilo. In keder mu je tega manjkalo je pristopil k mizi Jezusa Kristusa ter je prosil vbogaime od hiše do hiše. In tako se je vernil z velikim trudom in vboštvom k sv. Mariji Angeljski.

Pregled kapucinskih misijonov.

V Evropi imajo kapucini en apostoljski vikarijat pa pet apostoljskih prefektur. Apostoljski vikarijat je v Plovdivu (Filipopolju) na Bolgarskem. Prefektore so: otoka Zante in Cefalonija v ijonskem morju, Kanéja na Kreti, Carji grad, te tri, kaker vikarijat, mej ločenci in mohamedanci, ostali dve: „Mesolcina“ in „Obervaz“ mej protestanti v Grizoniji (Graubünden) na Švicarskem.

V Aziji imajo tri apostoljske vikarijate: Agra, Patna in Pendžáb, vse tri v angleški Indiji, štiri apostoljske prefektore namreč v Zmirni, Siriji, Mezopotamiji, Trebizondi, in namestno prefekturo Aden v južni Arabiji.

V Afriki imajo dva apostoljska vikarijata, namreč enega mej ljudstvom „Galla“, drugega pa na Sešéljskih otokih v indovskem morju, in pa apostoljsko prefekturo v Tuniziji.

V Ameriki imajo štiri apostoljske prefektore, tri so v Braziljskem cesarstvu, namreč: Riu-žanjru, Baíja, Pernambúk, ena pa v republiki Čile: Santiago.

V Avstraliji imajo škofijo „Armidale“ v severno — vshodnem delu dežele Nju - Savdz - Vveljs.

Priporočilo.

V pobožno molitev se priporočajo tretjerednice :

Frančiška Podberšič iz Vertojbe na Goriškem ;

Jožefa Grilj iz Orehka, vmerla v Postojni 17. malega travna 1880, v svoji bolezni lep zgled poterpežljivosti ;

Marija (Margarita) Bogatelj, vmerla v Goričah Hrenovske fare na Notranjskem 6. malega travna t. l.

Popolni odpustek

morejo dobiti meseca vinotoka :

1. vsi verni katolíčani v frančiškanskih cerkvah : 4., 6., 13., 19., 23., v kapucinskih tudi 12. in 26. ;

2. tretjeredniki razen naštetih dni tudi : 1., 8., 30., tretjeredniki kapucinski tudi 20. in 27. ; vesoljno odvezo 4.
